

Strategi för social hållbarhet 2024-2030

TRELLEBORGS
KOMMUN

Innehållsförteckning

Inledning	3
Om hållbarhet.....	3
Agenda 2030	3
Social hållbarhet.....	3
Kommunala hållbarhetsmål	3
Principer för genomförande och uppföljning	4
Ansvar och uppföljning.....	4
Samverkansprincipen	4
Analysprincipen	4
Fyra fokusområden	5
1. Stöd och relationer genom livet	5
2. Utbildning och sysselsättning	6
3. Boende och närmiljö	6
4. Meningsfull fritid och goda levnadsvanor	7
Rutiner/riktlinjer för arbete med olika målgrupper	7
Barnrättsperspektiv	7
<i>Utbildning, samverkan och kommunikation</i>	7
<i>Barnkonsekvensanalys (BKA)</i>	7
Äldrevänlighet.....	8
Jämställdhetsintegrering.....	9
Nationella minoriteter	9
Tillgänglighet	9
Nationella ramverk.....	10
Nationella folkhälsomål	10
Barnkonventionen	10
Nationella jämställdhetsmål	11

Inledning

Målet med arbetet för social hållbarhet i Trelleborgs kommun är att kommuninvånarna ska känna sig trygga, må bra och vara delaktiga i sin egen och lokalsamhällets utveckling.

Strategi för social hållbarhet kompletterar det strategiska programmet *Hållbarhetsmål 2024-2040* som bidrar till att uppnå kommunens vision: att Trelleborg ska vara en framgångskommun med hög livskvalitet och en långsiktigt hållbar tillväxt. De kommungemensamma hållbarhetsmålen och strategi för social hållbarhet ger stöd i arbetet och underlättar samverkan och uppföljning i syfte att effektivt hantera samhällsutmaningar, växa smart och bygga motståndskraft för framtiden.

Om hållbarhet

Den vanligaste övergripande definitionen av begreppet hållbar utveckling kommer ifrån FN-rapporten ”Vår gemensamma framtid” från 1987: *En utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.*

Den ekologiska dimensionen säkerställer välmående ekosystem som bistår oss med rent vatten och mat, renar luften och förhindrar översvämningar. Den sociala dimensionen säkerställer ett tryggt och demokratiskt samhälle med jämlika villkor för alla människor. Den ekonomiska dimensionen handlar om att hantera resurser så att de räcker även till att tillgodose framtida generationers behov.

Agenda 2030

I september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling, 169 delmål samt indikatorer för uppföljning. Många mål inverkar på varandra och arbetet med att uppnå ett mål ger ofta synergieffekter på andra mål. Arbetet med att nå något av målen får inte heller, direkt eller indirekt, ha en negativ påverkan på möjligheten att nå något av de andra målen.

Social hållbarhet

Ett samhälle där människor har god hälsa, känner sig trygga och behandlas jämlikt och utan orättfärdiga skillnader är ett socialt hållbart samhälle. Där finns det förutsättningar för individer att utvecklas och bidra med sina resurser till samhället.

De globala mål som formuleras i Agenda 2030 fungerar vägledande för att ringa in den sociala dimensionen av en hållbar utveckling. Det handlar exempelvis om god hälsa och välbefinnande, god utbildning för alla och jämställdhet. Allt fler av dessa konkretiseras nu på internationell nivå med skarpa lagkrav för att underlätta uppföljning och främja utveckling i rätt riktning.

Kommunala hållbarhetsmål

Trelleborgs kommun har prioriterat sex övergripande och långsiktiga hållbarhetsmål för år 2024-2040:

- Andelen investeringar som bidrar till hållbar utveckling ska öka
- Kommunens biologiska mångfald och förmåga att hantera ett förändrat klimat ska öka
- Utanförskap och psykisk ohälsa bland kommuninvånarna ska minska
- Kommunen ska verka för ett innovativt och ansvarsfullt näringsliv
- Kommunkoncernens utsläpp av växthusgaser ska vara nettonoll år 2040
- Kommuninvånares trygghet och delaktighet i det lokala samhället ska öka

De kommungemensamma hållbarhetsmålen anger den långsiktiga riktningen för kommunens arbete mot en hållbar utveckling. Positiva effekter inom ett mål leder ofta till synergieffekter i andra. Som exempel bidrar meningsfulla fritidsaktiviteter till minskad risk för ohälsa, minskade utsläpp och närhet till grönområden har också positiva effekter på människors hälsa, och ett sunt näringsliv som skapar arbetstillfällen bidrar till att motverka utanförskap.

Genomförandet konkretiseras och fördjupas i kommunkoncernens övriga strategier inom hållbarhetsområdet. Strategi för social hållbarhet är en av dem. Strategin beskriver hur kommunkoncernen arbetar inom social hållbarhet för att

uppnå hållbarhetsmålen. För samtliga aktiviteter gäller de principer för genomförande och uppföljning som beskrivs i det strategiska programmet *Hållbarhetsmål 2024-2040*.

Principer för genomförande och uppföljning

För att skapa goda förutsättningar för arbetet med strategi för social hållbarhet tillämpas samma process och stödjande principer för genomförande och uppföljning som beskrivs i det strategiska programmet *Hållbarhetsmål 2024-2040*. Nedan följer en sammanfattning.

Ansvar och uppföljning

Planering, genomförande och uppföljning av arbetet med strategi för social hållbarhet sker i en och samma process som övrigt hållbarhetsarbete. Utvärderingen av det gångna årets arbete genomförs efter verksamhetsårets slut, samordnas av enheten för hållbar utveckling och sammanställs i den årliga hållbarhetsrapporten. Varje nämnd och bolag inom kommunkoncernen har ansvar för att årligen

- prioritera aktiviteter som bidrar till att uppnå de koncernövergripande hållbarhetsmålen,
- välja lämpliga indikatorer för att följa upp arbetet samt
- följa upp och rapportera aktiviteter för hållbarhetsmål och kommunkoncernens egna tillhörande strategidokument (däribland strategi för social hållbarhet).

Könsuppdelad statistikföring tillämpas i möjligaste mån. Den årliga uppföljningen ska förutom en beskrivning av aktiviteterna innehålla en redogörelse för arbetet med principerna om samverkan och analys, som sammanfattas nedan.

Samverkansprincipen

Hållbarhetsarbetet utgör en plattform för samverkan mellan kommunkoncernen, föreningar, företag, regionala aktörer och kommuninvånare. När olika aktörer möts och lär av varandra kan kommunens samlade kompetens tillvaratas och nya idéer och innovationer för att lösa komplexa samhällsutmaningar utvecklas.

Samverkansprincipen innebär att ansvariga för att genomföra en aktivitet ska identifiera behov av samverkan och berörda aktörer, samt samordna och utvärdera samverkansarbetet. Dessa fyra steg kan vara ett stöd i processen:

1. Identifiera behov och relevanta aktörer
2. Kom överens om gemensam målbild, metod och roller
3. Genomför samverkan
4. Utvärdera och utveckla

Analysprincipen

Principen innebär att den som ansvarar för att genomföra en aktivitet ska identifiera och analysera konsekvenser för människor och på miljön. Det kan till exempel handla om att skapa förutsättningar för inflytande bland berörda målgrupper, värna naturvärden och säkerställa att ingen diskrimineras. Om aktiviteten berör barn ska ett barnrättsperspektiv beaktas. Läs mer om det i avsnittet *Barnrättsperspektiv* på sidan 7.

Som stöd i analysen finns olika etablerade metoder, exempelvis social konsekvensanalys (SKA) och barnkonsekvensanalys (BKA). Följande frågor kan vara till stöd i en social konsekvensanalys:

1. Vem kommer att påverkas av åtgärden och hur? Finns det målgrupper som vi bör nå som vi inte når?
2. Vilka effekter (positiva och negativa) kan förväntas för olika grupper av människor? Vilka förändringar i människors vardagliga liv (såsom hälsa, trygghet, sysselsättning, fritidsaktiviteter och sociala relationer) kan uppstå som en följd av åtgärden?
3. Vilka rättigheter kommer att påverkas av åtgärden?
4. Vilka möjligheter har de som berörs till delaktighet och inflytande?
5. Vilka konsekvenser kommer åtgärden att ha för miljön, samhälls- och/eller kulturvärden?
6. Vilka ekonomiska effekter kan förväntas för olika grupper av människor och för samhället?
7. Hur kan negativa effekter minimeras eller undvikas?

Fyra fokusområden

För att nå hållbarhetsmålen fokuserar arbetet inom social hållbarhet på följande områden:

**Stöd och
relationer
genom livet**

**Utbildning och
sysselsättning**

**Boende och
närmiljö**

**Meningsfull
fritid och goda
levnadsvanor**

1. Stöd och relationer genom livet

Förebyggande insatser som exempelvis föräldrastöd, våldsförebyggande arbete och stöd till våldsutsatta och stöd till äldre bidrar till att minska risken för att individer hamnar i olika former av utanförskap såsom ohälsa, arbetslöshet, kriminalitet eller ofrivillig ensamhet.

Ju tidigare insatsen görs desto större är möjligheten att förebygga problem både för individen och i samhället. Andra framgångsfaktorer är att erbjuda både generellt stöd till alla och indikerat stöd till olika riskgrupper, samt att ha välfungerande samarbeten inom kommunkoncernen och mellan kommunen och andra aktörer som möter kommuninvånare i sina verksamheter, såsom föreningslivet.

Kopplingar till styrande mål

Kommunala hållbarhetsmål:

- Utanförskap och psykisk ohälsa bland kommuninvånarna ska minska
- Kommuninvånares trygghet och delaktighet i det lokala samhället ska öka

Folkhälsomål:

1. Det tidiga livets villkor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet

Jämställdhetsmål:

2. Ekonomisk jämställdhet
5. Jämställd hälsa
6. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Agenda 2030:

Mål 1, 2, 3, 5, 10, 11, 16

2. Utbildning och sysselsättning

En fullständig skolgång är en av de viktigaste skyddsfaktorerna mot olika former av utanförskap som kriminalitet och ohälsa senare i livet. Den bidrar med kunskaper och färdigheter som stärker den sociala kompetensen och ger ökad förståelse för samhället. Den ökar möjligheter till fortsatta studier eller arbete, vilket bidrar till ökad ekonomisk och social jämlikhet. Sysselsättning ger inte bara en inkomst, utan också en känsla av självständighet och värde. Den bidrar till att motverka social isolering och kan ha positiva effekter på hälsa och välbefinnande.

För att förebygga ofullständig skolgång och ge fler möjlighet till sysselsättning är det viktigt med tidiga insatser i samverkan där barnets bästa är i fokus, bred tillgång till praktik och anställning i olika former samt att främja och utveckla former för entreprenörskap.

Kopplingar till styrande mål

Kommunala hållbarhetsmål:

- Utanförskap och psykisk ohälsa bland kommuninvånarna ska minska
- Kommunen ska verka för ett innovativt och ansvarsfullt näringsliv
- Kommuninvånares trygghet och delaktighet i det lokala samhället ska öka

Folkhälsomål:

2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter

Jämställdhetsmål:

2. Ekonomisk jämställdhet
3. Jämställd utbildning
4. Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet
5. Jämställd hälsa

Agenda 2030:

Mål 1, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 16

3. Boende och närmiljö

En bostad och en trygg närmiljö med närhet till service och grönområden är viktigt för människors livskvalitet. Att skapa trygga och tillgängliga offentliga rum och platser som uppmuntrar till lek, gemenskap, rekreation och vila bidrar till en socialt hållbar kommun där människor vill bo, verka och leva.

Det kan handla om att främja närhet till grönområden och social gemenskap vid fysisk planering och förvaltning av bostadsområden samt att främja trygga närmiljöer och förebygga brott. Att säkerställa trygga skolvägar och tillgängliga transportsätt underlättar vardagen för både barnfamiljer och äldre. Mötesplatser kan motverka social isolering, och en variation av bostadstyper och boendeformer kan bidra till att motverka bostadssegregation.

Kopplingar till styrande mål

Kommunala hållbarhetsmål:

- Kommunens biologiska mångfald och förmåga att hantera ett förändrat klimat ska öka
- Utanförskap och psykisk ohälsa bland kommuninvånarna ska minska
- Kommunen ska verka för ett innovativt och ansvarsfullt näringsliv
- Kommuninvånares trygghet och delaktighet i det lokala samhället ska öka

Folkhälsomål:

5. Boende och närmiljö

Jämställdhetsmål:

2. Ekonomisk jämställdhet
6. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Agenda 2030:

Mål 1, 3, 5, 10, 11, 16

4. Meningsfull fritid och goda levnadsvanor

Att främja hälsosamma levnadsvanor handlar om att skapa förutsättningar för olika människor i olika livssituationer och åldrar att vara fysiskt aktiva, ta hand om sig själva och ha en hållbar livsstil, delta i meningsfulla fritidsaktiviteter och ha en sysselsättning. Det kan också handla om att öka kunskap och medvetenhet om risker med ohälsosamma vanor.

Hälsa är en grundläggande förutsättning för ett gott liv och för att kunna delta i samhället. Levnadsvanor kan påverka hälsan både positivt och negativt, exempelvis genom fysisk aktivitet, kostvanor, tobaksanvändning och alkoholkonsumtion. Att verka för en meningsfull fritid och goda levnadsvanor kan handla om att förebygga psykisk ohälsa och stress bland annat genom att främja fysisk aktivitet samt tillgodose tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter för fler.

Kopplingar till styrande mål

Kommunala hållbarhetsmål:

- Utanförskap och psykisk ohälsa bland kommuninvånarna ska minska
- Kommuninvånares trygghet och delaktighet i det lokala samhället ska öka

Folkhälsomål:

6. Levnadsvanor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Jämställdhetsmål:

5. Jämställd hälsa

Agenda 2030:

Mål 2, 3, 5, 10

Riktlinjer för arbete med olika målgrupper

Detta avsnitt beskriver kommunkoncernens arbete med barnrättsperspektiv, äldrevänlighet, jämställdhetsintegrering, nationella minoriteter och tillgänglighet.

Barnrättsperspektiv

Kommunens kärnuppdrag och den lagstadgade barnkonventionen har många beröringspunkter. Därför är det angeläget att barnrättsarbetet är en del av det ordinarie arbetet och inte blir ett spår vid sidan av. Se avsnittet *Nationella ramverk* på sidan 10 för mer information om barnkonventionen. All verksamhet som direkt eller indirekt berör barn och unga ska genomsyras av ett barnrättsperspektiv. För att säkerställa detta tillämpas följande riktlinjer:

Utbildning, samverkan och kommunikation

- Förtroendevalda och tjänstepersoner ska erbjudas regelbunden utbildning (varje mandatperiod respektive årligen) om barnkonventionen och hur barnrätt ska beaktas vid framtagande av mål och vid beslut samt aktuell kunskap och statistik om barns levnadsvillkor. Varje förvaltning ska ha minst två utbildade barnrättsstrateger.
- Kommunen ska ha en förvaltningsövergripande samverkansgrupp för att underlätta samverkan i barnrättsfrågor.
- Kommunikationsmaterial och informationsinsatser ska vara anpassade till barn i olika åldrar och med olika behov.

Barnkonsekvensanalys (BKA)

En barnkonsekvensanalys, eller prövning av barnets bästa som det också kallas, handlar om att utreda hur en åtgärd berör barn direkt eller indirekt. Det kan handla om enskilda barn, en grupp barn eller barn generellt. En BKA innebär alltså att göra en helhetsbedömning av den bästa möjliga lösningen för berörda barn i en given situation.

Syftet med en barnkonsekvensanalys är att säkerställa att barns rättigheter beaktas i alla beslut som rör barn. En barnkonsekvensanalys behöver anpassas utifrån rådande förutsättningar. Varje enskild verksamhet ansvarar för att genomföra BKA i ärenden som bedöms påverka barns liv och vardag. Det kan exempelvis handla om förändringar i en

verksamhet som riktar sig till barn, byggande av skol- och fritidsmiljöer eller en bedömning av hur väl anpassad en verksamhet är till olika grupper av barn. Det är viktigt att komma ihåg att barn kan påverkas även i beslut som inte direkt rör barn, till exempel som anhöriga till vuxna.

Till stöd i arbetet med BKA finns kommunens samordnare för barnkonventionen och hållbarhetsstrateg med inriktning mot social hållbarhet samt kommunens förvaltningsövergripande samverkansgrupp.

Följande process kan användas som stöd för prövningar av barnets bästa:

1. Beskriv ärendet och syfte med BKA
2. Lyssna till berörda barn
3. Inhämta övrig kunskap som bedöms relevant
4. Utgå från rättigheterna i barnkonventionen
5. Analysera fastställda och potentiella konsekvenser av olika handlingsalternativ
6. Gör en samlad bedömning med hänsyn till barnets bästa och fatta beslut
7. Återkoppla till deltagande och utvärdera analysarbetet

Om ett beslut inte kan fattas utifrån vad som bedöms vara bäst för barnet ställer barnkonventionen krav på att kompensatoriska åtgärder vidtas för att göra det så bra som möjligt för ett enskilt eller en grupp barn.

Följande frågor kan vara till stöd i en barnkonsekvensanalys (BKA):

1. Vilka barngrupper berörs av åtgärden, och hur kan den förväntas påverka dem på kort och lång sikt?
2. Vilka förändringar kan förväntas i barns vardagliga liv, såsom utbildning, fritidsaktiviteter och sociala relationer? Vilken inverkan kan åtgärden ha på barns hälsa och trygghet?
3. Vilka rättigheter enligt FN:s konvention om barnets rättigheter kan påverkas av åtgärden?
4. Vilka möjligheter har barn till delaktighet och inflytande?
5. Hur påverkar åtgärden barns möjligheter att delta i och påverka beslut som rör deras liv samt få tillgång till olika resurser (såsom utbildning och socialt stöd)?
6. Vilka risker kan åtgärden innebära för barns trygghet och välbefinnande, exempelvis i form av diskriminering eller våld?
7. Hur påverkas barn med olika behov och förutsättningar av åtgärden, exempelvis barn med funktionsnedsättningar eller barn i en utsatta livssituation?
8. Hur kan negativa konsekvenser minska eller helt undvikas?

Äldrevänlighet

Att främja det friska och aktiva åldrandet gynnar hela samhället och är nödvändigt för att möta alla kommuninvånares behov och tillvarata deras erfarenheter och resurser. I Trelleborgs kommun är över 20 procent av befolkningen 65 år eller äldre, vilket är något högre än rikssnittet. Enligt statistiska centralbyrån kommer antalet invånare över 80 år att öka med över 50 procent mellan 2019 och 2030.

Under år 2023 genomförde kommunen dialoggrupper med äldre kommuninvånare. De utvecklingsområden som identifierades stämmer väl överens med Folkhälsomyndighetens och Världshälsoorganisationens forskningsbaserade prioriteringar, som fastställer följande åtta områden för en äldrevänlig kommun:

1. tillgänglighet till byggnader och miljöer
2. transporter
3. boende
4. social delaktighet (gemenskap)
5. social inkludering (motverka åldersdiskriminering)
6. medborgerligt inflytande
7. information och kommunikation
8. vård, omsorg och service

Dessa områden ligger till grund för det lokala utvecklingsarbetet som berörda nämnder och bolag ansvarar för att bidra till. För att säkerställa detta tillämpas följande riktlinjer:

- Inflytande och delaktighet i frågor som rör äldre ska integreras i kommunens ordinarie arbete med demokratiutveckling och medborgardialog.
- För att underlätta samverkan ska kommunkoncernen ha en tvärsektoriell samverkansgrupp.

Jämställdhetsintegrering

Kommunfullmäktige beslutade den 21 september 2020 (§ 187) att kommunen ska arbeta med jämställdhetsintegrering som en strategi för att nå målet att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma makt och möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Beslutet omfattar tre delar:

- **Utbildning**
Alla förtroendevalda och tjänstepersoner i Trelleborgs kommun ska regelbundet utbildas i jämställdhet.
- **Statistik**
All individbaserad statistik i verksamhetsplaner, delårsrapporter och årsredovisningar ska i normalfallet utgå ifrån könsuppdelad statistik.
- **Utvecklingsområden**
Varje förvaltning ska fastställa och följa upp tre för verksamheten relevanta områden för jämställdhetsintegrering.

Kommunledningsförvaltningen ansvarar för årlig uppföljning av arbetet. Se kommunfullmäktiges beslut från maj 2023 (§ 131) för mer information om process, uppföljning och ansvar.

Det interna arbetet med jämlikhet och jämställdhet inom kommunorganisationen beskrivs i kommunens [likabehandlingsplan](#).

Se avsnittet *Nationella ramverk* på sidan 10 för mer information om de nationella jämställdhetspolitiska målen.

Nationella minoriteter

Sveriges nationella minoriteter är sverigefinnar, romer, samer, tornedalingar och judar. Minoritetsspråken är finska, romani chib, samiska, meänkieli och jiddisch. Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk gäller i hela landet och trädde i kraft 1 januari 2010; Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724).

Målet med minoritetspolitiken är att ge skydd för de nationella minoriteterna, stärka deras möjligheter till inflytande och stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande. Särskilt viktigt är barns och ungas rätt att få utveckla sitt språk och sin kultur. Minoritetslagen innehåller även bestämmelser om förstärkt skydd för språken samiska, finska respektive meänkieli i de så kallade förvaltningsområdena.

Trelleborgs kommun är sedan 1 februari 2015 ett av Sveriges förvaltningsområde för finska. Det betyder att personer kan använda finska i sin kontakt med kommunen, samt att medborgare har rätt till förskola och äldreomsorg helt eller delvis på finska.

- Berörda tjänstepersoner ska ta del av den nationella digitala grundutbildning som kostnadsfritt finns tillgänglig på hemsidan [minoritet.se](#)
- Inflytande och samråd vad gäller minoritetsfrågor ska vara en del av kommunens ordinarie arbete med demokratiutveckling och medborgardialog.
- Information om samtliga nationella minoriteter ska finnas tillgänglig på kommunens hemsida.

Tillgänglighet

Myndigheten för delaktighet beskriver tillgänglighet så här: ”Tillgänglighet handlar om hur samhället utformas. Ett tillgängligt samhälle är utformat så att så många som möjligt kan använda och ta del av det. Det handlar om att kunna ta del av den fysiska miljön och kunna ta sig runt i samhället. Det innebär också att få tillgång till information och kommunikation samt att kunna använda produkter och tjänster.”

För att kunna utveckla och förbättra tillgängligheten i kommunens verksamheter behövs kunskap bland förtroendevalda och tjänstepersoner.

- Förtroendevalda och tjänstepersoner ska erbjudas regelbunden utbildning (varje mandatperiod respektive årligen) om tillgänglighet och hur tillgänglighetsperspektivet ska beaktas i kommunens ordinarie arbete.

- Inflytande och samråd vad gäller tillgänglighetsfrågor ska vara en del av kommunens ordinarie arbete med demokratiutveckling och medborgardialog.
- För att underlätta samverkan mellan förvaltningar ska det finnas en förvaltningsövergripande samverkansgrupp för tillgänglighetsfrågor.

Nationella ramverk

Strategi för social hållbarhet bidrar till att förverkliga Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Den är också förankrad i rådande regleringar på internationell nivå och svenska lagar och riktlinjer som exempelvis barnkonventionen.

Nationella folkhälsomål

Det nationella folkhälsopolitiska ramverket består av ett övergripande mål och åtta målområden. Det övergripande målet är ”att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.”

De åtta målområdena återspeglar hälsans bestämningsfaktorer, det vill säga faktorer som påverkar människors hälsotillstånd och som både kan öka och minska risken för ohälsa. Begreppet hälsa avser individers hälsotillstånd medan begreppet folkhälsa avser hälsan hos en hel befolkning.

De åtta målområdena är:

1. Det tidiga livets villkor
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter
5. Boende och närmiljö
6. Levnadsvanor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Barnkonventionen

Barnkonventionen är en del av de mänskliga rättigheterna och betonar att varje barn är rättighetsbärare. Det innebär att barnet ska ses som en individ med egna rättigheter, en individuell personlighet, egna behov och intressen och en personlig integritet. Barnkonventionen förmedlar ett förhållningssätt där barnet ska stå i centrum i alla beslut och åtgärder som rör barn. Barnet har rätt att göra sin röst hörd i alla frågor som rör barnet utifrån ålder och mognad. I beslutet ska bedömas och beaktas vad som är barnets bästa.

FN:s konvention om barnets rättigheter, som gäller alla människor under 18 år, antogs 1989. Året därpå fattade Sverige beslut om att följa barnkonvention och sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag. I dag har nästan alla länder i världen beslutat om att följa barnkonventionen. Varje land granskas vart femte år av FN:s barnrättskommitté.

Barnkonventionen är omfattande och består av 54 artiklar. De handlar om att barn ska få uttrycka sin mening i frågor som rör dem, bli rättvist bemötta och behandlade, att barnets bästa ska beaktas i beslut som rör barn och att skydda barn från våld. De handlar också om barns rätt till lek, vila och fritid, rätt till hälsa och sjukvård samt rätt till utbildning. Barnkonventionen slår också fast att barnets föräldrar eller vårdnadshavare har ansvar för barnets fostran och utveckling samt rätt till stöd i sitt föräldraskap. Alla rättigheter vilar på de fyra grundprinciperna:

- att barn inte får diskrimineras (artikel 2)
- att beslut ska tas med hänsyn till barnets bästa (artikel 3)
- att barn har rätt till liv, hälsa och utveckling (artikel 6)
- att barn har rätt att vara delaktiga i frågor som rör dem (artikel 12)

Läs om hur Trelleborgs kommun arbetar med barnrättsperspektivet i det tidigare avsnittet *Barnrättsperspektiv* på sidan 7.

Nationella jämställdhetsmål

Det övergripande nationella jämställdhetspolitiska målet är att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma makt och möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Målet har brutits ner i sex delmål:

1. En jämn fördelning av makt och inflytande
2. Ekonomisk jämställdhet
3. Jämställd utbildning
4. Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet
5. Jämställd hälsa
6. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Trelleborgs kommun arbetar aktivt med jämställdhetsintegrering, som är den nationella strategin för att nå målen. Läs om det i det tidigare avsnittet *Jämställdhetsintegrering* på sidan 9.

Syftet är att integrera jämställdhetsperspektiv i ordinarie verksamhet – från planering och beslutsfattande till genomförande och uppföljning. Det är en del av kvalitetsarbetet för att säkerställa att kommunen erbjuder likvärdig samhällsservice och fördelning av resurser till kommuninvånare samt är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor för medarbetarna.